

Výzvy pro národní bibliografie a národní bibliografické agentury v Latinské Americe

Filiberto Felipe Martínez Arellano

Centro Universitario de Investigaciones Bibliotecológicas, Universidad Nacional Autónoma de México, México



Hlavním cílem bibliografické kontroly je identifikace a registrace všech dokumentů publikovaných kdekoliv na světě bez ohledu na jejich nosič (papír, zvukové záznamy, elektronické zdroje atd.) a jejich široké zpřístupnění komukoli kdekoliv na světě. Jedním z nejsilnějších nástrojů pro identifikaci a získávání dokumentů publikovaných v určité zemi je zákon o povinném výtisku, který má v různých místech světa různou podobu. Kromě existence zákona o povinném výtisku je nezbytné registrovat vydané dokumenty prostřednictvím národní bibliografie, kterou vydává národní knihovna příslušné země nebo jiná agentura s podobnou odpovědností. V Latinské Americe, stejně jako v jiných regionech, se národní knihovny snaží o bibliografickou kontrolu národní produkce a přispění k univerzální bibliografické kontrole. Je zde však ještě mnoho rezerv a výzev.

Národní knihovny Latinské Ameriky zprovoznily on-line katalogy pokrývající podstatnou část jejich produkce – zejména dříve vydané. V důsledku nedostatečné legislativy však není podchycena podstatná část jejich souběžné národní produkce. Legislativa je často zastaralá, nezahrnuje nově vznikající dokumenty ani citelné postihy pro případ nedodržení zákona. Hlavní výzvou pro národní knihovny v Latinské Americe se tak v současnosti stává modernizace legislativy a hledání cest, jak přimět nakladatele k jejímu dodržování. Jakmile budou zákony aktualizovány, bude třeba uvažovat o zrychlení katalogizace, redukcí počtu nezpracovaných dokumentů a o vydávání národních bibliografií v podobě odpovídající současným potřebám. Řada knihoven v Latinské Americe sice používá formát MARC a pravidla AACR2R, chybí však jejich kvalitní interpretace. Dalším velkým problémem je absence souborů národních věcných autorit, které by vyhovovaly národním rysům a potřebám. Velkým úkolem budoucnosti je jejich vytvoření. Slabinou je rovněž nedostatečná propagace národních bibliografií i katalogů – je třeba využít možností automatizace pro zlepšení situace v této oblasti.

(Úplný text je k dispozici na: <http://www.ifla.org/IV/ifla70/papers/003e-Martinez-Arellano.pdf>)

Překlad Bohdana Stoklasová